

ESETTANULMÁNY FEGYVERBALESETRŐL

*Bánki István*¹

A **Katonai Logisztika 1996. év 3. számában** már megjelent egy esettanulmány fegyverbalesetről. Sajnos ismét hasonló balesetet vagyok kénytelen elemezni azzal a különbséggel, hogy ezúttal a baleset kimenetele halálos volt. A hasonlóság az, hogy ez is őrszolgálatban következett be és ez is megelőzhető lett volna.

Baleset helye: MH 123. Eötvös József Vonalépítő Híradóezred 3.sz. őrség, (vizibázis) 2.sz. őrhely.

Baleset bekövetkezésének ideje: 1996. 09.30-án 13.10 és 13.15. óra között.

Sérült személy: O.S. honvéd - 2. sz. felállított őr.

Balesetet okozó személy: B.L. ht. őrmester - őrparancsnok.

Baleset eszköze: 9 mm PA-63 pisztoly.

A baleset kivizsgálása során *a következő személyeket hallgatták ki:*

- 1. sz. és 3. sz. őrök (a baleset szemtanúi),
- felvezető,
- laktanyaügyeletes,
- volt iskolatárs.

A baleset leírása

1996.09.30-án 13.10. és 13.15. óra között B. L. ht. őrmester, a 3. sz. őrség parancsnoka a felállított őrök felvezetése és váltása közben oda ment a 2. sz. felállítási helyen szolgálatot teljesítő O. S. honvéd őrhelyé-

---

1 Bánki István mk.őrnagy, MH Biztonságtechnikai Hivatal ellenőr főtiszt, osztályvezető-helyettes

hez és feltehetően ijesztgetési szándékkal, a szolgálati marok lőfegyverével szemből 6-8 méterről feje felé tartva fegyverét az elsütőbillentyűt meghúzta. A fegyver elsült, az őrt fejlődés érte és a helyszínen meghalt. Az őrparancsnok feltehetően azt hitte, hogy fegyvere üres, mivel a lövés bekövetkezése után azt mondta: "*Úristen, ebben benne volt a tár?*"

A baleset előzményei

Az őrség felkészítése 1996.09.29-én rendben megtörtént, melyen az őrség teljes létszámmal részt vett.

Az őrség eligazítását a laktanyaügyeletes 1996.09.30-án rendben megtartotta. Külön felhívta a figyelmet a *fegyverhasználatra*.

Az őrség váltása a 3.sz. őrségnél 10 órára rendben megtörtént. Az első váltást az őrparancsnok vezette.

A 13.00. órai váltást megelőzően az **őrparancsnok az őrszobán fegyverét többször elővette, kitárazta, betárazta, a kezében pörgette, majd visszahelyezte a pisztolytáskába**, nem győződve meg arról, hogy fegyvere töltött vagy töltetlen állapotban van-e.

Ezután az 1. sz. és 3. sz. (2. váltás) öröknek fegyvereiket kiadta, majd a töltő-ürítő helyre vezette őket, ahol az örök fegyvereiket szabályosan megtöltötték. A töltés végrehajtása után az öröket a felvezetési útvonalon felvezette az 1. sz. őrhelyre. A felállítási helytől az előírt távolságra nem állította meg az öröket, mondván nekik, "*kipróbálja mit tesz a felállított ór.*" A felállított ór ekkor "*Állj*" kiáltást tett. A két ór megállt, az őrparancsnok tovább ment az őrtorony aljáig, míg meg nem hallotta, hogy a felállított ór kibiztosította fegyverét. Ezután azt a megjegyzést tette az öröknek, hogy "*már rég le kellett volna, hogy lőjél!*". Ezt követően végrehajtották az 1. sz. ór váltását. A váltás után megindultak a 3. sz. őrhely felé.

A 3. sz. őrhely felé haladva a 2. sz. őrhelytől kb. húsz méterre megállította a váltást és azt mondta az öröknek, hogy "*színeli támadást hajtok végre a 2. sz. felállított ór ellen*". Az örök megálltak, az őrparancsnok egyedül fegyverét kivéve pisztolytáskájából megközelítette az őrbódéjában tartózkodó felállított őrt és **leadta a lövést**.

A baleset következményei

A lövés után az őrparancsnok *fegyverét eldobta, odarohant az őrhöz, majd az őrszobára futott és telefonon értesítette a laktanyaügyeleteset és a segélyhelyügyeleteset.* Ezt követően az őrparancsnok rosszul lett.

A laktanyaügyeletes az őrparancsnok jelentése után szintén azonnal értesítette a segélyhelyet.

A segélyhelyről az ügyeletes orvos a mentővel azonnal a baleset helyszínére ment és megállapította a halál beálltát.

További megállapítások

Az őrparancsnok kellett, hogy ismerje szolgálati fegyverének szerkezetét, működési elvét, ugyanis - a volt iskolatárs elmondása szerint - ezzel a típusú fegyverrel már hajtott végre éleslövészetet.

A katonai szervezethez kerülése után munkavédelmi oktatásban részesült.

A baleset bekövetkezéséig már négyszer volt őrparancsnoki szolgálatban.

A baleset okai

A baleset azért következett be, mert az őrparancsnok **sorozatosan megsértette** az Ált/60 548. pont első bekezdésében, az Ált/220 422. pont harmadik, az 549. pont első bekezdésében és a Löv/2. 2. sz. melléklet 18. pont első bekezdésében foglalt biztonsági rendszabályokat az *alábbiak szerint*:

- fegyverét emberre irányította (a jogos fegyverhasználat esete nem állt fenn),
- pisztolyát az őrszobán a pisztolytáskából kivette, "játsozott" vele, kibiztosította, csőre töltötte,
- O.S. honvéd felállított őrt fegyverével ijesztgette.

A baleset bekövetkezésében környezeti tényezők nem játszottak szerepet.

A balesetet okozó őrparancsnok mellett *egyetlen pozitív dolog szól*: a baleset bekövetkezése után "*nem rohant világgá*", nem lett öngyilkos, hanem azonnal értesítette szolgálati elöljáróját és a segélyhelyet és csak ezután lett rosszul.

A tragédia az esetben, hogy hiába történt meg a segélyhely azonnali értesítése, hiába ment ki a mentő az orvossal rövid időn belül a baleset helyére, a sérülten már segíteni nem tudtak, mert azonnal belehalt sérülésébe.

A baleset elkerülhető lett volna, ha:

- az őrparancsnok szolgálati fegyvere az előírásnak megfelelően csőre nem töltött és biztosított állapotban a pisztolytáskában van,

- a felállított őrk váltása előtt meggyőződik fegyvere töltetlenségéről és biztosításáról,

- fegyvere csövét nem irányítja emberre, függetlenül attól, hogy töltve van-e vagy nincs.

A tragédia megdöbbentette a Magyar Honvédség teljes személyi állományát. Különösen érzékelhető volt ez az Ercsi helyőrség laktanyáiban szolgálatot teljesítő sorállomány körében **a következők miatt:**

A sorállomány körében köztudott volt, hogy B.L. ht. őrmester szeret "*Rambo*"-t játszani, őrszolgálati ideje alatt előszeretettel szabályellenesen ellenőrzi a felállított őroket.

Ebből kifolyólag a baleset napján szolgálatot teljesítő őrk közül bárki lehetett volna az áldozat, de a tragédia bekövetkezhetett volna már előbb vagy később is.

Miért volt veszélyes cselekedet fegyverrel ijesztgetni a felállított őrt?

Azért, mert történhetett volna sokkal súlyosabb baleset is *a következők miatt*:

Tételezzük fel, hogy O.S. honvéd komolyan veszi az ellene irányuló fegyveres támadást és fegyverét használja. Ebben az esetben lehet, hogy nem egy, hanem három (tömeges) halálos baleset következik be, ugyanis a két megállított (1., 3.sz.) őr mintegy húsz méterre tartózkodott az őrtoronytól az őrparancsnok mögött.

Az eset elemzése befejezéseként csak egyetlen kérdést szeretnék feltenni és a kérdést részemről nyitva hagyni: **elég érett-e és kellően felkészült-e egy tizenkilenc éves hivatásos katona arra, hogy fegyveres szolgálatot adjon és gondjaira legyen bízva több hasonló korú, éles fegyverrel harcfeladatot ellátó katona?**

(Az ügyészségi vizsgálat lezárult, a vádemelési javaslat megtörtént.)